

Vedlegg 2.

KOMPETANSE, NETTVERK OG ROLLER

Mange institusjoner, etater og organisasjoner har kompetanse som hovedprosjektene kan bygge på både i søknadsskriving og gjennomføring. Verdiskapingsprogrammet ønsker å knytte ressurspersoner med kunnskap og ideer tettere sammen i nettverk som etableres mellom hovedprosjekter, kompetansemiljøer, myndigheter og andre på nasjonalt og regionalt nivå. Nettverkene skal sørge for erfaringsutveksling, kunnskapsformidling og læring.

Miljøverndepartementet (MD)

MD er programeier og oppdragsgiver. Programmet finansieres over MDs og KRDs budsjett. MD som programeier vil etablere samarbeid på sentralt nivå. KRD, NHD og LMD er de viktigste departementene, men også andre departementer har prosjekter og oppgaver som er relevante, SD (Nasjonale Turistveger), KKD (museer). Programmet må forankres i andre departement slik at departementenes arbeid og virkemiddelbruk sees i sammenheng og samordnes. Dette er MDs ansvar. MD vil ta initiativet til å etablere en referansegruppe for programmet med de mest berørte departementer.

Direktoratet for naturforvaltning (DN)

DN har ansvaret for oppfølging av de enkelte hovedprosjektene, etablering av nettverk og samarbeid mellom viktige institusjoner, og rapportering og evalueringer. DN som utførende etat skal ha god dialog med sentrale aktører innen myndighetsområdet, næringsorganisasjoner, frivillige organisasjoner og kompetansemiljø både i de innledende fasene av programmet og under driften. DN skal også opprette god dialog med etater som forvalter viktige virkemidler når det gjelder næringsutvikling.

Riksantikvaren

Riksantikvaren har mye erfaringer fra verdiskapingsprogrammet på kulturminneområdet. DN vil samarbeide både for å høste erfaringer og for å se på mulige felles prosjekter og synergier. Søkere til hovedprosjekter bør ta kontakt med pilotprosjekter fra verdiskapingsprogrammet på kulturminneområdet for råd og erfaringer.

Innovasjon Norge (IN)

Innovasjon Norge administrerer økonomiske virkemidler som er en viktig del av de statlige virkemidlene og som dette programmet må sees i sammenheng med og samvirke med. DN vil etablere et samarbeid med Innovasjon Norge for å kunne trekke på deres kompetanse i bedrifts- og næringsutvikling. Bedrifter som er med i delprosjekter kan søke støtte til bedriftsutvikling fra regionale kontor av Innovasjon Norge. Innovasjon Norge har overtatt sertifiseringsordningen for økoturismebedrifter og er en viktig samarbeidspartner for alle som ønsker å utvikle økoturisme i Norge.

Forskning

Programmet vil etablere samarbeid med Norges Forskningsråd (NFR) og utvalgte forskningsinstitusjoner, både for følgeevaluering og konkrete oppdrag. DN etablerer disse kontaktene og samarbeidsområdene. Hovedprosjektene kan gjerne knytte til seg utdannings- og forskningsmiljøer direkte. Flere av disse har kompetanse på pedagogisk formidling av naturkunnskap, hva slags bruk som er forenlig med verneformålet, hva som kan fremme naturkvalitetene i et område og på næringsutvikling.

Fylkeskommunen

Fylkeskommunene har rollen som regional utviklingsaktør. Dette innebærer ansvar for å initiere, koordinere og iverksette utviklingsaktiviteter for å møte utfordringer knyttet til regionalutvikling i eget område. Fylkeskommunen er en viktig offentlig aktør i verdiskaping regionalt. De er involvert i næringsutviklingsprosjekter, naturbasert reiseliv og vil få ansvar for friluftsliv på regionalt nivå. Fylkeskommunen blir derfor en viktig aktør i verdiskapingsprogrammet for naturarven. Fylkeskommunen har også ansvaret for forvaltningen av kulturminner og blir derigjennom sentral for få til synergier med verdiskapingsprogrammet på kulturminneområdet. Søkere til hovedprosjekter bør etablere kontakt med den aktuelle fylkeskommunen. Det er også aktuelt at fylkeskommunen selv er søker til hovedprosjekter. De regionale utviklingsmidlene som fylkeskommunene fordeler vil være viktige for søkerne til hovedprosjekter.

Sametinget

Sametinget er en representativ folkevalgt forsamling for samene i Norge. Sametinget er et politisk redskap som skal styrke samenes politiske stilling og bidra til en rettferdig behandling av det samiske folket. Sametinget forvalter en rekke stipend- og tilskuddsordninger innenfor næringsutvikling, opplæring, språk, kultur og kulturminnevern, helse- og sosialtjenester. Sametinget utgjør regional kulturminneforvaltning sammen med fylkeskommunene.

Fylkesmannen

Fylkesmannen har spisskompetanse på naturmangfold. De vet mye om opplevelsesmuligheter i verneområdene og har også kompetanse på naturens sårbarhet og hvordan tiltak og aktiviteter vil kunne påvirke naturkvalitetene i de verdifulle naturområder både positivt og negativt. Det kan f eks være hvilke områder som tåler økt bruk og hvilke som må skjermes eller hvor og hvordan områder bør skjøttes eller pleies. Fylkesmannen har også kompetanse på mobilisering og samarbeid mellom mange ulike aktører, og på regionale miljøprogram. De kan veilede i bruken av SMIL midler og andre aktuelle støtteordninger.

Fylkesmannen er sentral som forvaltningsmyndighet for de fleste verneområdene.

Fylkesmannen kan ikke være prosjekteier for hovedprosjekter, men skal delta i styringen av dem. Fylkesmannen kan delta i og ha ansvaret for delprosjekter og tiltak i og utenfor verneområdene. Søkere til hovedprosjekter bør etablere kontakt med den aktuelle fylkesmannen.

Nærings- og grunneierorganisasjoner

Nærings- og grunneierorganisasjoner, både i landbruket og knyttet til NHO, har kompetanse på næringsutvikling og bruk av utmarksressurser i alternativ næringsvirksomhet.

Næringsorganisasjoner, grunneierorganisasjoner og rettighetshavere vil i de aller fleste tilfeller være viktige i delprosjekter og de vil kunne gi viktige bidrag til hvordan offentlige aktører bør arbeide for at mulighetsrommet for næringsutvikling kan utnyttes. DN må sørge for å knytte organisasjonene til programmet på nasjonalt nivå. Søkere til hovedprosjekter bør etablere kontakt med nærings- og grunneierorganisasjoner i det aktuelle området.

Naturvern- og friluftslivsorganisasjoner

Naturvern- og friluftslivsorganisasjoner bør også kobles til programmet. Flere av de frivillige organisasjonene har kompetanse i form av kunnskap og erfaringer som kan gi verdifulle bidrag, bl.a. på naturvennlig bruk og naturformidling. Søkere til hovedprosjekter bør etablere kontakt med naturvern- og friluftslivsorganisasjoner i det aktuelle området.